

1. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יג.

משנה/... בפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב, ובאמצע - שואל מפני היראה ומשיב, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: באמצע שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד, ובפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב שלום לכל אדם. אלו הן בין - הפרקים: בין ברכה ראשונה לשניה, בין שניה לשמע, בין שמע לוויה אם שמוע, בין וויה אם שמוע לויאמר, בין ויאמר לאמת ויציב. רבי יהודה אומר: בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק.

Ab initio, one may not interrupt the recitation of *Shema*. The *tanna'im*, however, disagree over how strict one must be in this regard. They distinguish between interruptions between paragraphs and interruptions within each paragraph. **At the breaks between paragraphs, one may greet an individual due to the respect that he is obligated to show him, and one may respond to another's greeting due to respect. And in the middle of each paragraph one may greet an individual due to the fear that the individual may harm him if he fails do so and one may respond to another's greeting due to fear.** This is the **statement of Rabbi Meir. Rabbi Yehuda says:** There is a distinction between greeting someone and responding to his greeting. **In the middle of each paragraph, one may greet another due to fear and respond due to respect. In the breaks between paragraphs, one may greet another due to respect and respond with a greeting to any person who greets him, whether or not he is obligated to show him respect.** As for what constitutes a paragraph, **these are the breaks between the paragraphs: Between the first blessing and the second, between the second and *Shema*, between *Shema* and *VeHaya im Shamo*, between *VeHaya im Shamo* and *VaYomer* and between *VaYomer* and *Emet Veyatziv*,** the blessing that follows *Shema*. The Rabbis held that each blessing and each paragraph of *Shema* constitutes its own entity, and treat interruptions between them as between the paragraphs. **Rabbi Yehuda, however, says: Between *VaYomer* and *Emet Veyatziv*, which begins the blessing that follows *Shema*, one may not interrupt at all.** According to Rabbi Yehuda, these must be recited consecutively.

2. רש"י מסכת ברכות דף יג.

שואל מפני הכבוד - שואל בשלום אדם נכבד שראוי להקדים לו שלום.
מפני היראה - אדם שהוא ירא מפניו שלא יהרגהו, אבל מפני הכבוד לא.

3. רא"ש מסכת ברכות פרק ב סימן ה

מפני היראה. פירש"י אדם שהוא מתיירא שמא יהרגנו. ולא נהירא לי פשיטא שאין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש. ונראה דאביו ואמו ורבו חשיב מפני היראה דכתיב איש אמו ואביו תיראו ותנן מורא רבך כמורא שמים... בענין הפסקה בק"ש ובברכות לקדיש ולקדושה וברכו אם פוסק אם לאו. יש מי שאומר שאע"פ ששואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד אפ"ה אינו פוסק לקדיש ולקדושה דכיון שעוסק בשבחו של מקום אין לו להפסיק בשביל שבח אחר. ורוב המפרשים הסכימו שפוסק אפילו באמצע הפרק דלא גרע ממה שמפסיק לשאול מפני היראה ולהשיב מפני הכבוד. וכן הסכים הר"ר יונה ז"ל והביא ראיה מדפליגי לקמן (דף כא ב) אם מפסיק בתפלה לקדיש ולקדושה אם לא. אף על גב דמסיק הלכתא כמ"ד שאינו מפסיק. אפ"ה כיון דחזינן דבתפלה שאפילו המלך שואל בשלומו לא ישיבנו אפי' נחש כרוך על עקבינו לא יפסיק נחלקו אם מפסיק לקדיש אם לא מכלל דבק"ש וברכות' דקי"ל דמפסיק מפני היראה ומשיב מפני הכבוד פשיטא להו לכולהו דמפסיק הלכך לקדיש ולקדושה ולברכו מפסיק אפילו באמצע הפרק. וכן דעתי מסכמת אף על פי שנשאתי ונתתי בדבר בפני הרב ר"מ דרוטנבורג והסכים דעתו שאין להפסיק:

4. רמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב

הלכה טו - היה קורא ופגע באחרים או פגעו בו אחרים, אם היה בין פרק לפרק פוסק ומתחיל ושואל שלום מי שהוא חייב בכבודו כגון שפגע באביו או רבו או מי שהוא גדול ממנו בחכמה, ומשיב שלום לכל אדם שנתן לו שלום.
הלכה טז - היה קורא באמצע הפרשה אינו פוסק ומתחיל לשאול אלא בשלום מי שהוא מתיירא ממנו כגון מלך או אנס וכיוצא בהן, אבל מי שהוא חייב בכבודו כגון אביו או רבו אם נתן לו שלום תחלה פוסק ומשיב לו שלום.

5. תוספות מסכת ברכות דף יג:

שואל מפני היראה וכו' - ר"מ ור' יהודה הלכה כרבי יהודה דאמר אפילו באמצע משיב מפני הכבוד...

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן סו

סעיף א - בין הפרקים, שואל בשלום אדם נכבד, ומשיב שלום לכל אדם. ובאמצע, (ב) שואל בשלום מי שהוא ירא ממנו כגון: אביו או רבו, או מי שהוא גדול ממנו בחכמה וכ"ש מלך או אנס, ומשיב שלום (ג) לאדם נכבד ואפילו באמצע הפסוק, חוץ מפסוק שמע ישראל ובשכמל"ו שלא יפסיק בהם כלל, אם לא מפני מי שירא שמא יהרגנו.
סעיף ג - (ז) לקדיש ולקדושה ולברכו, מפסיק אפילו באמצע הפסוק, וכן למודים, אבל לא יאמר אלא תיבת מודים בלבד. הגה: וכן בברכו לא יאמר יתברך וישתבח כו'. וי"א דאמן שעונין אחר ברכת האל הקדוש ואחר שומע תפלה יש לו דין קדושה ויוכל לענות אותם בק"ש, וכן עיקר. ולכל ה"מ פוסקים, מכל שכן באומר תחנונים (תשובת הרשב"א).

7. משנה ברורה סימן סו

(ב) שואל בשלום - אפילו בלשון לע"ז. ודוקא בפנים חדשות שואל ומשיב שאם לא ישיב יבא לידי שגגה ובספר החינוך ג"כ כתב דמי שלא ראינו שיקפיד על חברו כלל לא יפסיק אפילו בין הפרקים ע"כ לפי מנהגנו כהיום שאין אנו נוהגין לשאול בשלום בבהכ"נ בעת התפלה חלילה לשאול או להשיב אפילו ד"ת לא בין הפרקים ולא בפסוקי דזמרה.

(ג) אדם נכבד - שראוי להקדים לו שלום כגון שהוא **זקן או ת"ח** וכן אם הוא **עשיר** שראוי לכבד לו מחמת עשרו: (יז) לקדיש - היינו **לאיש"ר** עד עלמאי ולא יאמר יתברך ויענה אמן אחר דאמירן בעלמא אבל על תתקבל יהא שלמא עושה שלום לא יענה אמן כי אינו אלא מנהג **ולקדושה יאמר רק קדוש וברוך** שזהו עיקר קדושה ולא ימלוך וכ"ש שלא יאמר נקדש ושאר דברים שמוסיפין בשבת וכל זה אפילו בין הפרקים לא יאמר:

8. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן נא סעיף א - אומרים: ברוך שאמר, קודם פסוקי דזמרה, וישתבח, לאחריהם. סעיף ד - צריך לזוהר (ז) **מלהפסיק** (ח) **בדבור** משיתחיל: ברוך שאמר עד סוף י"ח, (ואפי' לצורך מצוה אין לדבר בין ברוך שאמר לישתבח).

9. משנה ברורה סימן נא (ז) מלהפסיק - בכל מקום שאסור להפסיק אפילו בלה"ק אסור לדבר. וכשצריך להפסיק מפני איזה אונס או בכי האי גוונא דסעיף ה' **צריך לומר קודם שידבר אלו הפסוקים ברוך ד' לעולם** אמן ואמן וכו' עד ויברך דויד וכשחוזר להתחיל ממקום שפסק יאמר ג"כ אלו הפסוקים דהוי כמו ברכה לפנייהם ולאחריהם:

(ח) בדבור - **ואפילו ברוך הוא וב"ש אסור לומר** כיון שלא הוזכרה בגמרא **אבל אמן מותר** לענות על כל ברכה ששומע אפי' באמצע פסוק של פסוקי דזמרה אם הוא במקום דסליק ענינא וכן כל ברכת הודאה מותר לברך כמו אשר יצר לאחר עשיית צרכיו וכיוצא בזה וכן לענות מודים דרבנן וכן לענות ק"ש עם הצבור שצריך שיקרא עמהם פסוק ראשון קורא ומכ"ש **דמותר להפסיק לקדיש ולקדושה ולברכו**:

10. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן נד סעיף ג המספר בין ישתבח ליוצר, עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה. ויש מי שאומר שלצרכי צבור או לפסוק צדקה למי שבא להתפרנס מן הצדקה, מותר להפסיק... **וכ"ש שלא יפסיק לאחר שאמר הש"ץ ברכו** קודם שמתחילין ברכת יוצר (ב"י סוף סי' נ"ז בשם המנהיג וע"ל סוף סי' נ"ז).

11. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קד סעיף ז אינו פוסק **לא לקדיש ולא לקדושה**, אלא **ישתוק** ויכוין למה שאומר ש"צ, ויהא כעונה (היה עומד בתפלה וקראוהו לספר תורה, אינו פוסק).

12. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קד סעיף א - **לא יפסיק בתפלתו**. ואפילו מלך ישראל שואל בשלומו, לא ישיבנו; אבל מלך עובדי כוכבים, אם אפשר לו לקצר דהיינו שיאמר תחלת הברכה וסופה קודם שיגיע אליו, יקצר... סעיף ג - ואפילו נחש כרוך על עקבו, לא יפסיק... סעיף ז - אינו פוסק **לא לקדיש ולא לקדושה**, אלא **ישתוק** ויכוין למה שאומר ש"צ, ויהא **כעונה** (היה עומד בתפלה וקראוהו לספר תורה, אינו פוסק). סעיף ח - אחר שסיים י"ח ברכות, **קודם א-להי נצור**, יכול לענות קדושה וקדיש וברכו.

13. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן כא ב' עניית אמן אחר ברכת כהנים **כשעומד בק"ש וברכותיה** ולענין אם יש לענות אמן על ברכת כהנים בק"ש וברכותיה, הנה פשוט לכאורה שצריך לענות דהא מעצם הדין צריך גם הש"צ לענות אמן ורק שמפני הטירוף אמרו שלא יענה אמן כמפורש במתני' ברכות דף ל"ד וכדכתבו שם התוס' ד"ה לא דאף שהוא בתוך התפלה **לא חשיב ליה הפסקה מאחר שצורך תפלה היא**... אין להעדיף האמן דעל ברכה זו שמברכין הכהנים על עשיית מצותן דנ"כ יותר מאמן דעל כל ברכות המצות שאין להפסיק בתפלה וצע"ג. ומצאתי במ"ב ס"ק ע"א שכתב ועל הברכה דאשר קדשנו יש מחמירין שבכל גווי לא יענה משום הפסק בתפלה, והוא נכון מאד **ול"ד כלל לאמן שעל ברכת הכהנים** גופא דהוא ממעשה המצוה ממש.

14. ביאור הלכה סימן סו סעיף ג * לקדיש ולקדושה וכו' - ... אפי' בברכה ארוכה דאמירן שמפסיק אם אירע לו זה **אחר שאמר סוף הברכה ברוך אתה ד' יזהר מלהפסיק לשום דבר** ובח"א בכלל ה' נשאר בצ"ע לענין דיעבד אם צריך לחזור לראש עי"ש:

15. חיי אדם חלק א כלל ה סעיף יג ואם דיבר באמצע ברכה, אם היא ברכה קצרה כברכת הפירות וברכת המצות, **צריך לחזור ולברך לכולי עלמא**, אפילו היה לצורך הסעודה. ונראה לי **דאפילו לענות קדיש וקדושה אסור לכתחלה**, וכל שכן דאסור לענות אמן על שאר ברכות. ובדיעבד שענה אמן או קדיש וקדושה, **צריך עיון אם יחזור ויברך**. אבל בברכה ארוכה כמו ברכת קריאת שמע ואשר יצר וכיוצא בו, מותר לכתחלה לענות קדיש וקדושה ואמן דהאל הקדוש ושומע תפלה, כמו שיבואר לקמן כלל כ' סימן ג' ד', ואפילו שהיה כדי לגמור את כולה (מ"א שם). והחילוק שבין ברכה קצרה לארוכה, דבברכה קצרה, תיכף כשאמר ברוך אתה ה' והפסיק לסוף הברכה, אם כן **אין מקום לסוף הברכה להתחבר עם תחלת הברכה**, ואמנם כשאמר קדיש וכיוצא בו באמצע, יש לומר דהוי כמוסיף בשבח המקום, או אפשר דאף על פי כן אין מצטרף. אבל ברכה ארוכה אין כאן הפסקה. ונראה לי דאם דיבר באמצע ברכה ארוכה בשוגג, אינו צריך לחזור אלא למקום שפסק: